

Νοσήματα του ήπατος:

- ✓ Υπενθύμιση στοιχείων ιστολογίας, απαραίτητων για την κατανόηση ηπατικής ιστοπαθολογίας.
- ✓ Η έννοια της κίρρωτικής εξεργασίας.
- ✓ Η μορφολογία της κίρρωσεως.
- ✓ Ο ρόλος της βιοψίας στην εκτίμηση της ηπατικής αρχιτεκτονικής.
- ✓ Η παθολογοανατομική βάση της πυλαίας υπερτάσεως.
- ✓ Αίτια κίρρωσεως.
- ✓ Παθοβιολογία ηπατικής ίνωσης.
- ✓ Οξεία ηπατίτις (μορφολογία, δείκτες σοβαρότητας βλάβης, γεφυροποιός και πανλοβιακή νέκρωση, αιτιοπαθογενετικές συσχετίσεις).
- ✓ Χρόνια ηπατίτις (έννοια «δραστηριότητας» και «σταδίου» της νόσου και πως εκτιμώνται ιστοπαθολογικά).
  - Μορφολογία «interface» ηπατίτιδος.
  - Η έννοια της piecemeal νεκρώσεως, εμπειρόληση.
  - Η έννοια της λοβιακής δραστηριότητας.
  - Η μορφολογική εξέλιξη χρόνιας ηπατίτιδος σε κίρρωση (παραδείγματα).
  - Η έννοια και η μορφολογία της προκίρρωτικής βλάβης.
  - Γεφυροποιός ίνωση.
  - Μορφολογικά στοιχεία υπέρ αυτοανόσου ηπατίτιδος.
- ✓ Γενικά περί αλκοολικής νόσου του ήπατος.
- ✓ Μηχανισμοί ηπατοκυτταρικής βλάβης, από αλκοολ.
- ✓ Περί στεατώσεως.
- ✓ Αλκοολική ηπατίτις (μορφολογία, κλινικοπαθολογικές συσχετίσεις).
- ✓ Αλκοολική κίρρωση.
- ✓ Μη αλκοολική στεατοηπατίτις (μορφολογία, κλινικοπαθολογικές συσχετίσεις).

- ✓ Αιμοχρωμάτωση (μορφολογία, κλινικοπαθολογικές συσχετίσεις, αιτιοπαθογενετικά στοιχεία).
- ✓ Νόσος Wilson (μορφολογία, κλινικοπαθολογικές συσχετίσεις, αιτιοπαθογενετικά στοιχεία).
- ✓ Ηπατική νόσος από ανεπάρκεια α1-ΑΤ (μορφολογία, κλινικοπαθολογικές συσχετίσεις, αιτιοπαθογενετικά στοιχεία).
- ✓ Γενικά περί χολικών κίρρωτικών αλλοιώσεων (μορφολογία, αιτιοπαθογένεια).
- ✓ Διάφορες μορφές χολαγγειίτιδος.
- ✓ Πρωτοπαθής χολική κίρρωση (μορφολογία, κλινικοπαθολογικές συσχετίσεις, αιτιοπαθογενετικά στοιχεία).
- ✓ Πρωτοπαθής σκληρυντική χολαγγειίτις (μορφολογία, κλινικοπαθολογικές συσχετίσεις, αιτιοπαθογενετικά στοιχεία).
- ✓ Εξωηπατική ατροφία χοληφόρων (μορφολογία, κλινικοπαθολογικές συσχετίσεις).
- ✓ Φαρμακογενείς ηπατικές αλλοιώσεις (μορφολογία και αντιπροσωπευτικά παραδείγματα).
- ✓ Σύνδρομο Budd – Chiari (μορφολογία, κλινικοπαθολογικές συσχετίσεις, αιτιοπαθογένεια).
- ✓ Αποφρακτική νόσος (κεντρολοβιακών) φλεβιδίων (μορφολογία, Κλινικοπαθολογικές συσχετίσεις, αιτιοπαθογενετικά στοιχεία).
- ✓ «Μοσχοκαρυοειδές» ήπαρ (μορφολογία, Κλινικοπαθολογικές συσχετίσεις).
- ✓ Εμφράγματα και «εμφράγματα» του Zahn.
- ✓ Αιμαγγειώμα ήπατος.
- ✓ Ηπατοκυτταρικό καρκίνωμα (μορφολογία κλινικοπαθολογοανατομικές συσχετίσεις).
- ✓ Ηπατικό αδένωμα (μορφολογία κλινικοπαθολογοανατομικές συσχετίσεις).
- ✓ Εστιακή οζώδης υπερπλασία (μορφολογία κλινικοπαθολογοανατομικές συσχετίσεις).
- ✓ Χολαγγειοκαρκίνωμα (μορφολογία κλινικοπαθολογοανατομικές συσχετίσεις).
- ✓ Μεταστατικά νεοπλάσματα (μορφολογία κλινικοπαθολογοανατομικές συσχετίσεις).

- ✓ Τα προβλήματα στην διερεύνηση πρωτοπαθούς / μεταστατικού ηπατικού νεοπλασματος. (Δείκτες ηπατοκυτταρικής διαφοροποίησης).
- ✓ Η έννοια της ηπατικής δυσπλασίας και το borderline nodule.
- ✓ Περιληπτική συσχέτιση ιστοπαθολογικών και απεικονιστικών ευρημάτων.

Μαθησιακοί στόχοι

- ✓ Να αναφερθούν τα βασικά αίτια κίρρωσεως (πιο συχνά).
- ✓ Να αναφερθούν σπανιότερα αίτια κίρρωσεως.
- ✓ Περιγραφή μηχανισμών ηπατικής ίνωσης, (εμπλοκή κυττάρων Ito).
- ✓ Ποικίλα αίτια οξείας ηπατίτιδος.
- ✓ Σε ποιες περιπτώσεις θα μπορούσε να βοηθήσει η μελέτη βιοψίας επί οξείας ηπατίτιδος.
- ✓ Τι είναι και τι μπορεί να «προβλέψει» η δημιουργία γεφυροποιού νεκρώσεως, (σε ηπατίτιδα).
- ✓ Εικόνα πανλοβιακής (μαζικής) ηπατικής νέκρωσης.
- ✓ Ποιο είναι το «τμήμα» του ηπατικού παρεγχύματος το οποίο παρουσιάζει την μέγιστη «βλάβη» επί οξείας ηπατίτιδος. Και ποιο επί χρόνιας ηπατίτιδος με αξιολογη δραστηριότητα.
- ✓ Να σχεδιασθούν οι βασικές μορφολογικές αλλοιώσεις στην interface ηπατίτιδα (διαβρωτική νέκρωση).
- ✓ Να σχεδιασθεί ένα παράδειγμα εμπεριπόλησης.
- ✓ Να σχηματοποιηθεί (απλά) η εξέλιξη μιας χρόνιας ηπατίτιδος σε κίρρωση. Να σχολιασθεί η γεφυροποιός ίνωση.
- ✓ Ποια μορφολογικά στοιχεία «υποστηρίζουν» την διάγνωση μιας αυτοάνοσου ηπατίτιδος.
- ✓ Τι είναι το stage και τι το grade μιας χρόνιας ηπατίτιδος.
- ✓ Ποιοι είναι οι μηχανισμοί κυτταρικής και ιστικής βλάβης από αλκοόλ.
- ✓ Βασικές μορφολογικές αλλοιώσεις σε αλκοολική ηπατίτιδα.
- ✓ Μορφολογία τυπικής αλκοολικής κίρρωσεως (μικροοζώδης).
- ✓ Ποια η σημασία της περικολποειδικής ίνωσης.
- ✓ Ποια μορφολογικά στοιχεία συνηγορούν υπέρ μη αλκοολικής στεατοηπατίτιδος (σε δ.δ. από αλκοολική).
- ✓ Πως διακρίνεται η στεάτωση, από την στεατοηπατίτιδα.
- ✓ Χρώμα ήπατος σε αιμοχρωμάτωση.
- ✓ Ποια εναπόθεση αιμοσιδερίνης θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως «διαγνωστική» (ποσοτικά και ποιοτικά χαρακτηριστικά).
- ✓ Γενετική ανάλυση αιμοχρωμάτωσης.
- ✓ Γενετική ανάλυση νόσου Wilson.

- ✓ Σε ποιες ηπατικές αλλοιώσεις παιδιών πρέπει να περιλάβει η διερεύνηση και την νόσο Wilson.
- ✓ Ποια είναι η καλύτερη μέθοδος για να αναδειχθεί η εναπόθεση χαλκού σε ν. Wilson. Και ποια είναι η λιγότερο ευαίσθητη.
- ✓ Σε νόσο από ανεπάρκεια α1 – αντιθρυψίνης, ποιος ενδοκυττάριος μηχανισμός διαταράσσεται και ποιο οργανίδιο παρουσιάζει τις πιο χαρακτηριστικές αλλοιώσεις.
- ✓ Υπάρχει άλλη ηπατική νόσος με τόσο χαρακτηριστικά έγκλειστα;
- ✓ Ποιες είναι οι θεμελιώδεις αλλοιώσεις οι οποίες χαρακτηρίζουν μια κίρρωση ως «κίρρωση χολικού τύπου».
- ✓ Πως γίνεται η διερεύνηση των αιτίων, με μορφολογικές μεθόδους, σε μια χολική κίρρωση.
- ✓ Ποια είναι η διαγνωστική μορφολογική αλλοίωση στην πρωτοπαθή χολική κίρρωση (PBC).
- ✓ Ποια είναι τα συνήθη ευρήματα σε βιοψία PBC;
- ✓ Ποιες θεωρούνται ως διαγνωστικές μορφολογικές αλλοιώσεις σε πρωτοπαθή σκληρυντική χολαγγειίτιδα (PSC).
- ✓ Ποιες είναι οι μορφολογικές αλλοιώσεις των φαρμακευτικών βλαβών του ήπατος.
- ✓ Διαφορές συνδρόμου Brudd – Chiari από φλεβοαποφρακτική νόσο (VOD).
- ✓ Τι είναι τα «εμφράγματα» του Zahn.
- ✓ Μορφολογία αιμαγγειώματος ήπατος.
- ✓ Μορφολογικές διαφορές ηπατοκυτταρικού καρκινώματος και αδενώματος.
- ✓ Μορφολογικές διαφορές εστιακής οζώδους υπερπλασίας και κίρρωσεως
- ✓ Μορφολογική διαφορική διάγνωση ηπατοκυτταρικού καρκινώματος, χολαγγειοκαρκινώματος και μεταστατικού καρκινώματος.
- ✓
- ✓ Να περιγραφεί η ανατομικολειτουργική μονάδα του ήπατος.
- ✓ Ποιες είναι οι «φυσιολογικές λειτουργίες» του ήπατος και πως διαταράσσονται στην ηπατική ανεπάρκεια.
- ✓ Είναι η κίρρωση ήπατος ένα παράδειγμα χρόνιας φλεγμονής όπως η τελευταία «ορίζεται» στην γενική παθολογική ανατομική;
- ✓ Ποια είναι τα βασικά συστατικά που συνθέτουν την μορφολογία της κίρρωσεως;
- ✓ Πως η βιοψία δια βελόνης βοηθά στην εκτίμηση της ηπατικής αρχιτεκτονικής και πότε είναι πιθανόν να δημιουργηθούν αμφιβολίες για την παρουσία ή μη κίρρωσεως.
- ✓ Ποια είναι τα ιστοπαθολογικά υποστρώματα της πυλαίας υπερτάσεως. Μπορεί να προκληθεί χωρίς κίρρωση; Μπορεί η κίρρωση να μην συνοδεύεται από πυλαία υπέρταση;
- ✓ Μπορεί η κίρρωση να μην συνοδεύεται από προφανείς κλινικές εκδηλώσεις πυλαίας υπερτάσεως;

